

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 19. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sestā PVN direktīva – Direktīva 2006/112/EK – Būvdarbi – Francijas aizjūras departamenti – Tiesību normas, kas ar valsts tiesībām ir padarītas piemērojamas – Pārdošanas un uzstādīšanas uz ēkām darījumi – Vienota darījuma kvalifikācija – Kompetences neesamība

Lieta C-303/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil d'État* (Valsts padome, Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 20. maijā un kas Tiesā registrēts 2016. gada 30. maijā, tiesvedībā

Solar Electric Martinique

pret

Ministre des Finances et des Comptes publics.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], tiesneši E. Levits (referents), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Bergere [*M. Berger*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 9. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Solar Electric Martinique* vārdā – *F. Fabiani* un *F. Joly*, *avocats*,
- Francijas valdības vārdā – *S. Ghiandoni* un *D. Colas*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *N. Gossement* un *L. Lozano Palacios*, pārstāves,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 29. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 5. panta 5. punktu un 6. panta 1. punktu Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV 1977, L 145, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1995. gada 10. aprīļa Direktīvu 95/7/EK (OV 1995, L 102, 18. lpp.) (turpmāk tekstā – “Sestā direktīva”), kā arī 14. panta 3. punktu un 24. panta 1. punktu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “PVN direktīva”), ar ko no 2007. gada 1. janvāra ir aizstāta Sestā direktīva.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Solar Electric Martinique* un *ministre des Finances et des Comptes publics* (finanšu un valsts budžeta ministrs, Francija) par atgādinājumiem saistībā ar pievienotās vērtības nodokli (PVN), kas šai sabiedrībai bija jāmaksā par laikposmu no 2005. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Sestās direktīvas 3. pantā “Teritoriālā piemērošana” ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā:

 - “dalībvalsts teritorija” nozīmē valsts teritoriju, kas attiecībā uz katru dalībvalsti ir noteikta 2. un 3. punktā,

[..]

3. Valsts teritorijā neiekļauj šādas atsevišķu dalībvalstu teritorijas:

[..]

Arī šādas atsevišķu dalībvalstu teritorijas neiekļauj valsts teritorijā:

[..]

 - Francijas Republikā:
aizjūras departamenti.

[..]”
- 4 Sestās direktīvas 5. pantā “Preču piegāde” ir noteikts:

“1. “Preču piegāde” nozīmē tiesību nodošanu rīkoties ar materiālu īpašumu kā īpašniekam.

[..]

5. Dalībvalstis dažu būvdarbu veikšanu var uzskatīt par preču piegādēm 1. punkta izpratnē.

[..]”

5 Sestās direktīvas 6. panta “Pakalpojumu sniegšana” 1. punktā ir noteikts:

“1. “Pakalpojumu sniegšana” nozīmē jebkuru darījumu, kas nav preču piegāde 5. panta izpratnē.

Šādi darījumi cita starpā var ietvert:

- nemateriālā īpašuma nodošanu neatkarīgi no tā, vai tas ir tāda dokumenta priekšmets, kurš rada īpašumtiesības,
- pienākumu atturēties no kādas darbības vai pieļaut kādu darbību vai situāciju,
- pakalpojumu veikšanu, pildot valsts iestādes izdotu vai tās vārdā izdotu rīkojumu vai arī pildot likumu.”

6 Saskaņā ar PVN direktīvas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu šī direktīva nav piemērojama Francijas aizjūras departamentiem.

7 PVN direktīvas 14. panta 3. punktā ir pārņemts Sestās direktīvas 5. panta 5. punkta formulējums.

8 Saskaņā ar PVN direktīvas 24. panta 1. punktu “pakalpojumu sniegšana” ir jebkurš darījums, kas nav preču piegāde.

Francijas tiesības

9 Saskaņā ar Vispārējā nodokļu kodeksa (*code général des impôts*, turpmāk tekstā – “*CGI*”) 256. panta IV punkta 1. apakšpunktu – redakcijā, kas piemērojama pamatlietā aplūkotajiem nodokļiem, – “būvdarbus uzskata par pakalpojumu sniegšanu, kas apliekama ar [PVN].”

10 Šī kodeksa 266. pantā ir noteikts:

“1. Nodokļa bāzi veido:

[..]

f) būvdarbiem – līgumu, pavadzīmju vai rēķinu summa;

[..].”

11 Minētā kodeksa 268.*bis* pantā ir paredzēts:

“Ja persona vienlaikus veic darījumus, uz kuriem attiecas vairākas šīs nodaļas pantos paredzētās kategorijas, tās apgrozījums tiek noteikts, katrai no darījumu grupām piemērojot šajos pantos izklāstītos noteikumus.”

12 Atbilstoši *CGI* 295. pantam:

“1. No [PVN] ir atbrīvoti:

[..]

5° Gvadelupas, Martinikas un Reinjonas departamentos:

- a. tādu preču imports [...], kuru saraksts ir noteikts ar *ministre de l'économie et des finances* [ekonomikas un finanšu ministra] un *ministre [...] chargé des départements d'outre-mer* [par aizjūras departamentiem atbildīgā ministra] kopīgiem lēmumiem;
- b. tādu vietējās ražošanas preču pārdošana [...], kuras ir analogas iepriekš minētajām departamentos importētajām precēm, kuras ir atbrīvotas, pamatojoties uz iepriekš minētajiem noteikumiem;

[...].”

- 13 Minētā kodeksa IV pielikuma 50.*duodecies* panta I punktā tādu preču skaitā, par kuru importu Gvadelupas, Martinikas un Reinjonas departamentos var tikt piešķirts atbrīvojums no PVN, ir minētas “gaismjutīgas pusvadītāju ierīces, tostarp fotoelementi, kas ir samontēti moduļos vai iemontēti paneļos”.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 *Solar Electric Martinique*, kas galvenokārt nodarbojas ar iekārtu, kuras saistītas ar saules enerģiju, pārdošanu un uzstādīšanu Martinikā, par saules enerģijas paneļu uzstādīšanu uz dzīvojamo ēku jumtiem un solārās ūdensapsildes darbiem PVN ir piemērojusi tikai uzstādīšanas pakalpojumu izmaksu apmērā.
- 15 Pēc pārbaudes par laikposmu no 2005. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim nodokļu iestāde uzskatīja, ka šīm darbībām esot bijis būvdarbu raksturs un tāpēc tajās ir jāiekļauj piegādāto iekārtu izmaksas. Līdz ar to šī iestāde veica nodokļu bāzes labojumus par šiem darījumiem.
- 16 2010. gada 21. septembrī *Solar Electric Martinique* cēla *tribunal administratif de Fort-de-France* (Fordefransas administratīvā tiesa, Francija) prasību atcelt atgādinājumus par PVN, kas tai tika uzlikts pēc minētā labojuma.
- 17 Tā kā *Solar Electric Martinique* prasība ar 2012. gada 26. jūnija spriedumu tika noraidīta, tā šo spriedumu pārsūdzēja *cour administrative d'appel de Bordeaux* (Bordo Administratīvā apelācijas tiesa, Francija), kura ar 2014. gada 10. jūlija spriedumu iesniegto sūdzību noraidīja.
- 18 *Solar Electric Martinique* iesniedza kasācijas sūdzību *Conseil d'État* (Valsts padome), it īpaši apgalvojot, ka minētā administratīvā apelācijas tiesa, nosprieždama, ka tās veiktie saules enerģijas paneļu un solārās ūdensapsildes iekārtu uzstādīšanas darbi esot būvdarbi, lai gan šīs iekārtas var tikt uzstādītas, nenodarot būtisku kaitējumu attiecīgajai ēkai, un tās parasti nav saistītas ar ēku būvniecību, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 19 Iesniedzējtiesa izklāsta, ka *CGI* 295. pantā un šā kodeksa IV pielikuma 50.*duodecies* panta I punktā minētajiem iekārtu pārdošanas un uzstādīšanas darījumiem PVN ir piemērojams tikai uzstādīšanas darījumu izmaksu apmērā un ir izslēdzamas iekārtu iegādes izmaksas, izņemot, ja tiek uzskatīts, ka šiem uzstādīšanas darbiem ir būvdarbu pakalpojumu raksturs, – tādā gadījumā tiem ir piemērojams PVN attiecībā uz pircējam rēķinā izrakstīto kopējo cenu.
- 20 Šī tiesa precizē, ka, lai gan *CGI* 295. pants attiecas vienīgi uz aizjūras departamentiem, kuri neietilpst Sestās direktīvas teritoriālās piemērošanas jomā, šā kodeksa 256. panta normas par būvdarbiem attiecas arī uz Francijas kontinentālo daļu un ar tām ir nodrošināta Sestās direktīvas 5. panta 5. punkta un 6. panta 1. punkta, kuru tiesību normas ir pārņemtas PVN direktīvas 14. panta 3. punktā un 24. panta 1. punktā, transponēšana Francijas tiesībās.
- 21 Pēc iesniedzējtiesas domām, ir pamats censties nodrošināt šo direktīvu normu vienvērtīgu piemērošanu Eiropas Savienībā. Tādējādi, lai gan strīds, kas tai ir jāatrisina, attiecas uz darījumiem, kuri ir veikti ārpus šo direktīvu teritoriālās piemērošanas jomas, rodoties jautājums, vai saules enerģijas paneļu un

solārās ūdensapsildes iekārtu pārdošana un uzstādīšana uz dzīvojamām ēkām vai ar mērķi ēkas apgādāt ar elektroenerģiju vai silto ūdeni ir vienots darījums, kuram ir būvdarbu raksturs minēto direktīvu izpratnē.

- 22 Šādos apstākļos *Conseil d'État* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai saules enerģijas paneļu un solārās ūdensapsildes iekārtu pārdošana un uzstādīšana uz dzīvojamām ēkām vai ar mērķi ēkas apgādāt ar elektroenerģiju vai silto ūdeni ir vienots darījums, kuram ir būvdarbu raksturs [Sestās direktīvas] 5. panta 5. punkta un 6. panta 1. punkta, kas kļuvuši par [PVN] direktīvas 14. panta 3. punktu un 24. panta 1. punktu, izpratnē?”

Par Tiesas kompetenci

- 23 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietas rašanās fakti pilnībā ir notikuši Martinikas departamentā, kas ir viens no Francijas Republikas aizjūras departamentiem.
- 24 Saskaņā ar Sestās direktīvas 3. panta 3. punktu un PVN direktīvas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu šie departamenti ir skaidri izslēgti no šo direktīvu piemērošanas jomas.
- 25 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Tiesa vairākkārt ir atzinusi savu kompetenci lemt par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri attiecas uz Savienības tiesību normām, situācijās, kurās pamatlietas fakti notiek ārpus Savienības tiesību piemērošanas jomas, bet kurās šīs Savienības tiesību normas ir kļuvušas piemērojamas ar valsts tiesībām tāpēc, ka tajās ir atsauce uz Savienības tiesību normu saturu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 21. decembris, *Cicala*, C-482/10, EU:C:2011:868, 17. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2012. gada 18. oktobris, *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 45. punkts).
- 26 Ja valsts tiesību aktos paredzētie risinājumi situācijās, kuras neietilpst attiecīgā Savienības tiesību akta piemērošanas jomā, atbilst tādiem pašiem risinājumiem, kādi ir paredzēti Savienības tiesību aktā, pastāv zināma Savienības interese, lai nolūkā izvairīties no turpmākām interpretācijas atšķirībām normas, kuras ir pārņemtas no šī tiesību akta, tiktu interpretētas vienveidīgi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 7. jūlijs, *Agafitei* u.c., C-310/10, EU:C:2011:467, 39. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2012. gada 18. oktobris, *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 46. punkts).
- 27 Tādējādi Tiesas veikta Savienības tiesību normu interpretācija situācijās, kuras nav to piemērošanas jomā, ir pamatota, ja ar valsts tiesībām, lai tiktu nodrošināta vienāda attieksme šādās situācijās un situācijās, kuras ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, šīs tiesību normas ir padarītas tieši un bez nosacījumiem piemērojamas šādās situācijās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Cicala*, C-482/10, EU:C:2012:868, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Izskatāmajā lietā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai saules enerģijas paneļu un solārās ūdensapsildes iekārtu pārdošana un uzstādīšana uz ēkām vai ar mērķi ēkas apgādāt ar elektroenerģiju vai silto ūdeni ir vienots darījums, kuram ir būvdarbu raksturs, Sestās direktīvas un PVN direktīvas izpratnē, vienlaikus precizējot, pirmkārt, ka ar *CGI* 256. pantu valsts tiesībās ir transponēti attiecīgie minēto direktīvu noteikumi un, otrkārt, ka šiem jēdzieniem esot tāds pats tvērums attiecībā uz aizjūras departamentiem, kas ir skaidri izslēgti no minēto direktīvu piemērošanas jomas.
- 29 Tiešām ir apsverama Savienības interese panākt, lai nolūkā izvairīties no turpmākām interpretācijas atšķirībām būvdarbu jēdziens un vienota darījuma, kuram ir būvdarbu raksturs, jēdziens tiktu interpretēti vienveidīgi.
- 30 Taču, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 41.–44. punktā, pirmām kārtām, attiecīgie Sestās direktīvas un PVN direktīvas noteikumi nav uzskatāmi par transponētiem ar *CGI* 256. pantu.

- 31 Lai gan Sestās direktīvas 5. panta 5. punktā un PVN direktīvas 14. panta 3. punktā dalībvalstīm ir noteikta iespēja konkrētu būvdarbu veikšanu uzskatīt par preču piegādi, CGI 256. pantā turpretī ir paredzēts, ka būvdarbi tiek kvalificēti kā pakalpojumu sniegšana.
- 32 Otrām kārtām, CGI 256. un 295. pants šā sprieduma 27. punktā atgādinātās judikatūras nozīmē nav uzskatāmi par tiešām un beznosacījuma atsaucēm uz attiecīgajiem minēto direktīvu noteikumiem.
- 33 Pirmkārt, CGI 256. pantā noteiktā izvēle ļauj tikai *a contrario* secināt, ka uz būvdarbiem – tāpat kā uz visiem citiem darījumiem, kas neveido preču piegādi, – attiecas Sestās direktīvas 6. panta 1. punkts un PVN direktīvas 24. panta 1. punkts.
- 34 Otrkārt, tā kā 295. pantā atbrīvojuma režīms kā atkāpe no Francijas kontinentālajā teritorijā piemērojamajām tiesību normām ir attiecināts uz preču piegādēm teritorijās, kuras ir skaidri izslēgtas no Sestās direktīvas un PVN direktīvas piemērošanas jomas, šis pants nav uzskatāms par tādu, kurā būtu tieša un beznosacījuma atsauce uz šo direktīvu noteikumiem.
- 35 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu turklāt ir iesniegts tieši tāpēc, ka saistībā ar aizjūras departamentiem, kam Sestā direktīva un PVN direktīva nav piemērojama, pastāv speciālas tiesību normas, kurās saules enerģijas paneļu un solārās ūdensapsildes iekārtu piegādei ir paredzēts atbrīvojums no nodokļa.
- 36 Līdz ar to, runājot par tādu situāciju risinājumiem, kuras neietilpst attiecīgo Savienības tiesību aktu piemērošanas jomā, pamatlietā aplūkots valsts tiesiskais regulējums neatbilst risinājumiem, kas ir paredzēti kā Sestajā direktīvā, tā PVN direktīvā, jo ar šo tiesisko regulējumu tiek piešķirts atbrīvojums, kas šajās direktīvās nav paredzēts. Tāpēc nevar uzskatīt, ka šo direktīvu noteikumi ar valsts tiesībām tiešā un beznosacījuma veidā ir padarīti piemērojami situācijās, kuras nav šo direktīvu piemērošanas jomā.
- 37 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka Tiesai nav kompetences atbildēt uz *Conseil d'État* (Valsts padome) uzdoto jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 38 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Savienības Tiesai nav kompetences atbildēt uz jautājumu, ko *Conseil d'État* (Valsts padome, Francija) ir uzdevusi ar 2016. gada 20. maija lēmumu.

[Paraksti]